

Alkoholpolitiska åsikter 2024

Över hälften av finländarna stöder den nuvarande alkoholpolitiken – andelen som vill ha vin i matbutikerna minskade

CENTRALA RÖN

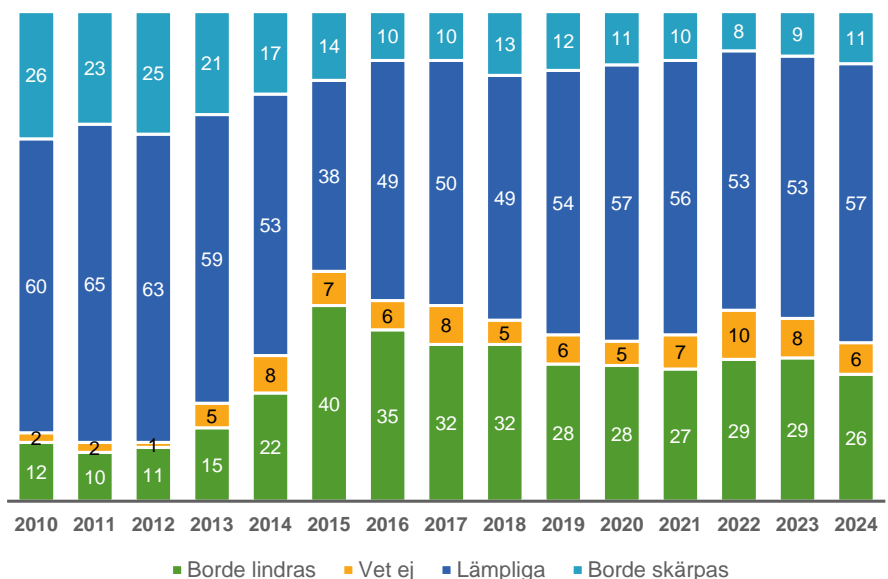
- Den nuvarande alkoholpolitiken stöds av 57 procent av respondenterna och 11 procent ville ha en strängare alkoholpolitik.
- En liberalare alkoholpolitik önskade 26 procent av respondenterna.
- Av respondenterna ansåg 44 procent att man borde få köpa vin i dagligvaruaffärer. Året innan var andelen 48 procent och 54 procent år 2022.
- Om detta skulle innebära att även starka alkoholdrycker kunde säljas i dagligvaruaffärer, sjunker andelen som vill ha vin till affärerna till 21 procent.
- Endast 10 procent av respondenterna var av åsikten att starka alkoholdrycker kunde säljas i dagligvaruaffärer.

Av befolkningen anser 57 procent att de nuvarande alkoholpolitiska begränsningarna är lämpliga. Året innan var samma andel 53 procent. De senaste fem åren har understödet varierat mellan 53 och 57 procent. Av respondenterna understödde elva procent en strängare alkoholpolitik. En större andel av kvinnorna än männen var för en strängare alkoholpolitik. 26 procent av respondenterna ville ha en liberalare alkoholpolitik än i nuläget. Männen andel av dem som önskade detta var större (32 %) än kvinnornas (19 %), men skillnaden mellan könen har minskat.

Finländarnas alkoholpolitiska åsikter går isär i synnerhet när det gäller var viner borde få säljas. 44 procent av respondenterna ansåg att man borde få köpa vin i dagligvaruaffärer. Året innan var motsvarande siffra 48 procent och 2022 var andelen 54 procent. Om detta emellertid skulle innebära att även starka alkoholdrycker kunde säljas i dagligvaruaffärer, sjunker andelen som vill ha vin till affärerna till 21 procent. 2023 var denna siffra 26 procent året innan 29 procent. 55 procent av respondenterna ansåg att man borde få köpa över 5,5-procentiga dryckesblandningar och öl i dagligvaruaffärer. En klar majoritet av respondenterna (89 %) ansåg att Alko även i framtiden ska ha ensamrätt på försäljningen av starka alkoholdrycker.

Åldersgränserna för försäljning av alkoholdrycker får omfattande stöd i studien. Över nio av tio respondenter (94 %) ansåg att åldersgränsen för svaga alkoholdrycker och vin är lämplig. Av respondenterna ansåg 82 procent att åldersgränsen för starka alkoholdrycker är lämplig.

Figur 1. Finländarnas förhållningssätt till de rådande alkoholpolitiska begränsningarna 2010–2024, procent av respondenterna

Thomas Karlsson
fornamn.efternamn@thl.fi

Tabellbilaga 1: Finländarnas förhållningssätt till de rådande alkoholpolitiska begränsningarna 1984–2024, procent av respondenterna

År	Borde lindras (%)	Lämpliga (%)	Borde skärpas (%)	Vet ej (%)
1984	19	51	29	1
1985	19	49	28	4
1986	18	45	34	4
1987	25	39	33	3
1988	26	47	23	4
1989	37	38	22	4
1990	35	41	20	4
1991	41	35	20	4
1992	39	43	15	3
1993	37	44	15	5
1994	41	42	13	4
1995	35	49	13	3
1996	26	45	23	6
1997	39	37	19	6
1998	31	50	16	4
1999	25	51	20	4
2000	17	54	26	3
2001	17	58	22	3
2002	16	62	20	2
2003	19	62	17	2
2004	15	59	21	5
2005	12	68	18	2
2006	10	62	27	1
2007	11	55	33	1
2008	12	59	27	2
2009	12	58	30	1
2010	12	60	26	2
2011	10	65	23	2
2012	11	63	25	1
2013	15	59	21	5
2014	22	53	17	8
2015	40	38	14	7
2016	35	49	10	6
2017	32	50	10	8
2018	32	50	13	5
2019	28	54	12	6
2020	28	57	11	5
2021	27	56	10	7
2022	29	53	8	10
2023	29	53	9	8
2024	26	57	11	6

Institutet för hälsa och välfärd

ISSN 1798-0887

Kvalitetsbeskrivning (FOS)

Alkoholpolitiska åsikter

Statistikuppgifternas relevans

Uppgifterna i statistiken över alkoholpolitiska åsikter är framtagna från urvalsundersökningar och statistiken är en del av Institutet för hälsa och välfärds (THL) uppföljning av alkoholförhållandena i Finland. Uppföljningen av alkoholpolitiska åsikter har genomförts som en del av Dryckesvaneundersökningen sedan 1968 och den årliga uppföljningen har genomförts sedan 1984.

Statistiken beskriver befolkningens attityder till alkoholpolitiska restriktioner, åsikter om var alkoholdrycker ska få köpas, befolkningens uppfattning om Alkos åtgärder samt åsikter om alkoholdryckernas priser och åldersgränser för inköp av alkoholdrycker.

THL:s lagstadgade uppgift (668/2008) är att undersöka och följa befolkningens välfärd och hälsa, faktorer som påverkar dem och problem i anslutning till dem, hur utbredda problemen är och möjligheterna att förebygga dem, samt utveckla och främja åtgärder för att främja välfärd och hälsa och minska problem i anslutning till dem (2 §). Undersökningsmaterialet kan användas för att följa utvecklingen av alkoholpolitiska åsikter på nationell nivå. Statistiken används för samhälleligt beslutsfattande, forskning och uppföljning av den nationella alkoholpolitiken. Utifrån statistikunderlaget är det möjligt att årligen följa omfattningen av befolkningens stöd till alkoholpolitiken i Finland.

Metodbeskrivning

Uppgifter om finländarnas alkoholpolitiska åsikter fås från en frågeundersökning som görs årligen på uppdrag av THL och Alko. Sedan 2003 har uppgifterna samlats in genom telefonintervjuer med slumpmässigt utvalda finländare i åldern 15–79 år från befolkningsregistern. Sedan 2018 har respondenter under 18 år exkluderats från urvalet. Urvalet är cirka 1 000 personer per år och det representerar hela Finlands befolkning, exklusive Åland. Forskningsmaterialet innehåller inga personnummer. De senaste åren har Verian (tidigare Kantar Public / Kantar TNS / TNS Gallup / Gallup Finland) samlat in datamaterialet.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Riktigheten, exaktheten och logiken i uppgifterna som samlats in i undersökningen kontrolleras genom att jämföra resultaten med resultaten från tidigare år och andra liknande studier. Om det finns anledning att misstänka fel på grund av datainsamlingsmetoden kontrolleras ärendet separat med Verian.

De publicerade uppgifternas aktualitet och rättidighet

Verian samlar in uppgifter om befolkningens alkoholpolitiska åsikter årligen i januari och uppgifterna publiceras på THL:s hemsida under våren. Ett mer detaljerat publiceringsschema finns på THL:s hemsida i publiceringskalendern för statistikrapporter.

Innan 2017 redovisades resultat om alkoholpolitiska åsikter inte årligen i en separat statistikrapport, utan som en del av den statistisk årsboken om alkohol och narkotika och i forskarnas artiklar och presentationer.

Uppgifternas tillgänglighet, transparens och tydlighet

En statistikrapport om befolkningens alkoholpolitiska åsikter publiceras en gång per år på [THL:s hemsida](#).

Information om alkoholpolitiska åsikter publiceras även i THL:s [statistiska årsbok om alkohol och narkotika](#).

Statistikens jämförbarhet

Statistiken består av data om befolkningens alkoholpolitiska åsikter som samlats in av THL (tidigare Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (STAKES) och Alkos alkoholpolitiska forskningsinstitut). Till en del bygger de på opinionsundersökningar om alkoholpolitik som samlats in sedan 1960 och genomförts årligen sedan 1984. För närvarande ställs cirka fyra femtedelar av enkätfrågorna varje år och resten byts ut.

Urvalet av opinionsundersökningen ändrades 2018 så att endast vuxna finländare över 18 år deltar i undersökningen. Effekten av förändringen i urvalet är dock så liten att den inte påverkar jämförbarheten av resultaten.

Tydlighet, integritet och enhetlighet

Utvecklingen av alkoholförhållandena har påverkat i vilken utsträckning alkoholpolitiska åsikter har kartlagts och även om vissa data överhuvudtaget har samlats in under ett givet år. Den längsta tidsserien som har samlats in årligen behandlar befolkningens åsikter om rådande alkoholpolitiska restriktioner. Denna fråga har ställts på ett jämförbart sätt sedan 1984.